

Eangalsgiella oahppoplána

Dette er en oversettelse av den fastsatte læreplanteksten. Læreplanen er fastsatt på Bokmål

Máhttodepartemeanta mearridan lánkaásahussan 21.06.2013

Gusto 01.08.2013 rájes

Gusto 31.07.2021 rádjái



Ulbmil

Eangalsgiella lea máilmmigiella. Deaivvadettiin eará riikkaid olbmuiguin, ruovttus dahje mátkkis, de dávjá dárbbáša eangalsgiela. Eangalsgiella geavahuvvo filmmain, girjjálašvuodas, lávlagiin, valáštallamis, gávppašeamis, buktagiin, diehtagis ja teknologiiijas, ja dáid geavahansurggiid bokte leat olu eangals sánit ja dadjanvuogit sajáiduvvan iežamet gielaide. Go galgat ohcat dieđuid iežamet beroštumiid mielde dahje fágalaš oktavuodain, de ohcat dávjá eangalsgillii. Dasa lassin geavahuvvo eangalsgiella eanet ahte eanet oahpu váldimis ja bargogiellan mángga fitnodagas.

Vai birgešeimmet máilmmis gos eangalsgiella geavahuvvo riikkaidgaskasaš gulahallamis, de lea dárbbášlaš hálddašit geavahit eangalsgiela ja diehtit mo giella geavahuvvo iešguđet oktavuodain. Dát mearkkaša ovdánahttit sátneriggodaga ja gálggaid geavahit giela jietnadatvuogádaga, riektáčállima, grammatihka ja cealkka- ja teakstahuksema prinsihpaid, ja máhttit heivehit giela iešguđet fáttáide ja gulahallanohtavuodaide. Dát mearkkaša ahte máhtta earuhit njálmmálaš ja čálalaš giellageavaheami ja formálalaš ja eahpeformálalaš giellageavaheami. Dasto mearkkaša dát váldit vuhtii kultuvrralaš ovtastallanvieruid ja buorremanolašvuoda go geavaha giela.

Giellaoahpahallan dáhpáhuvvá deaivvadettiin mánggalágan teavsttaiguin, main teaksta-doaba geavahuvvo viiddis mearkkašumis. Dasa gullet njálmmálaš ja čálalaš ovdanbuktimat iešguđet oktavuodain, ja iešguđet njálmmálaš ja čálalaš teavsttat digitála mediain. Go mii leat dihtomielaččat strategiijaid ektui maid geavahit oahppat giela, ja strategiijaid ektui mat veahkehit min áddet ja áddehallot, de šaddá máhtto- ja gálgaoččodeapmi álkibun ja jierpmáleabbon. Lea maiddái dehálaš bidjat alcces oahppanmihttomeriid, gávnnahit mo dáid sáhtta olahit ja árvvoštallat iežas giellageavaheami. Eangalsgiela oahppan ovddida mánggagielatvuoda ja sáhtta šaddat dehálaš oassin min persovnnalaš ovdáneamis.

Giellaoahpahallama lassin galgá eangalsgielfága veahkehit min áddet eallinvugiid ja kultuvrraid gos eangalsgiella lea váldogiellan dahje almmolaš giellan. Fága galgá veahkehit áddet mo eangalsgiella geavahuvvo riikkaidgaskasaš gulahallangaskaoapmin. Oahppat eangalsgiel riikkaid birra ja dađistaga lassáneaddji eangalsgielgeavaheami birra iešguđet riikkaidgaskasaš oktavuodain addá buori vuodu áddet máilmmi ja eangalsgiela ovdáneami máilmmigiellan. Eangalsgiel girjjálašvuodta sáhtta addit lohkanmovtta eallinahká ja čiekŋalat áddejumi earáin ja alddámet. Njálmmálaš, čálalaš ja digitála teavsttat, filmmat, musihka ja eará kulturovdanbuktimat sáhttet maiddái movttiidahttit iežamet hervvohallama ja hutkáivuoda.

Eangalsgielfága lea sihke reaidofága ja oahppahábmenfága. Dat galgá addit vejolašvuoda beassat searvat gulahallamii persovnnalaš, sosiála, girjjálašvuoda ja fágalaš fáttáid birra. Fága galgá nannet oppalaš giellagealbba guldaleami, hállama, lohka ja čállima bokte, ja addit vejolašvuoda háhkat dieđuid ja fágamáhtu eangalsgiela bokte. Gulahallan- ja giellagálggaid ovdáneapmi ja kulturáddejupmi sáhtta ovddidit nannosat ovttasdoaimama, áddejumi ja árvvusatnima olbmuid gaskii geain leat iešguđetlágan kulturduogážit. Ná šaddá giella- ja kulturgealbu oassin álbmotoahpus ja lea veahkin nannemin demokrátalaš beroštumi ja servodatmiellahttovuoda.

Fága váldoasit

Fága lea juhkkovuvvon váldoosiide maidda leat hábmejuvvon gelbbolašvuodamihttomearit. Váldoasit dievasmahttet guhtet guoimmiset, ja daid ferte geahččat oktilaččat.

Fága lea oktasašfága joatkkaohpahusa buot oahppoprográmmaide. Oahpahus galgá danne leat eanemus lági mielde relevánta ohppiide ja heivehuvvot iešguđet oahppoprográmmaide.

Eangalsgielas leat gelbbolašvuodamihttomearit maŋŋil vuodđoskuvlla 2., 4., 7. ja 10. ceahki ja maŋŋil Jo1:ža studerenáhkkanahtti oahppoprográmmaid / Jo2:ža fidnofágalaš oahppoprográmmaid.

Váldoosiid bajilgovva:

Jahkeceahkki	Váldoosit			
1–10.				
Jo1				
Jo2	Giellaoahpahallan	Njálmmálaš gulahallan	Čálalaš gulahallan	Kultuvra, servodat ja girjjálašvuohta
(fidnofágalaš oahppoprográmmat)				

Giellaoahpahallan

Giellaoahpahallan-váldoasis lea sáhka oahppat ođđa giela, oahppat eangalsgiela ja aaidnit eangalsgiela, eatnigiela ja eará giela oktavuodaid. Dasa gullá diehtu giela birra ja iežas giellaoahpahallama ádden. Máhttit árvvoštallat iežas giellageavaheami ja iežas oahppandárbbuid ja válljet heivvolaš strategiijaid ja bargovugiid lea ávkálaš go áigu oahppat ja geavahit eangalsgiela.

Njálmmálaš gulahallan

Njálmmálaš gulahallan-váldoasis lea sáhka áddet ja geavahit eangalsgiela guldaleami, hállama ja ságastallama bokte, ja geavahit ulbmillaš gulahallanstrategiijaid. Váldoasis lea sáhka nannet sátneriggodaga ja geavahit idiomáhtalaš struktuvrraid ja grammatihkalaš vugiid hállamis ja ságastallamis. Dat máinnaša maiddá geavahit giela čielga jietnademiin ja intonašuvnnain.

Váldoassái gullá guldalit, áddet ja geavahit eangalsgiela iešguđet njálmmálaš gulahallanoktavuodain. Leat buorremanolaš ja váldit vuhtii gustovaš servvoštallanvugiid lea dehálaš oassi dás. Dás lea maiddá sáhka heivehit giela ulbmilii ja vuostáiváldái, earret eará earuhettiin formálalaš ja eahpeformálalaš njálmmálaš giela.

Iešguđet mediaid ja resurssaid geavaheapmi ja nannet gielalaš repertoára fágaid ja fáttáid rastá lea dehálaš dán váldoasis.

Čálalaš gulahallan

Čálalaš gulahallan-váldoasis lea sáhka áddet ja geavahit eangalsgiela logadettiin ja čáledettiin ja geavahettiin ulbmillaš lohkan- ja čállinstrategiijaid.

Váldoassái gullá lohkat iešguđetlágan teavsttaid eangalsgillii ovddidan dihtii lohkanmovtta ja vásáhusa, ja áddet ja oččodit máhtu. Dát mearkkaša hivvodatlohkama mii nanne giellaáddejumi ja teakstagealbbu. Iešguđetlágan teavsttaid lohkan sáhtta leat vuodđun persovnnalaš ovdáneapmái, láddamii ja hutkáivuhtii ja movttiidahtta ieš hábmet teavstta.

Váldoassái gullá maiddá čállit eangalsgiel teavsttaid iešguđetlágan gulahallanoktavuodain ovddidan dihtii čállinmovtta ja vásáhusa, ja áddet ja háhkat máhtu. Lea maiddá sáhka heivehit giela ulbmilii ja vuostáiváldái, earret eará earuhettiin formálalaš ja eahpeformálalaš čálalaš giela. Váldoassái gullá nannet sátneriggodaga, geavahit riektáčállima, idiomáhtalaš struktuvrraid ja grammatihkalaš minstariid čállagis. Dat máinnaša maiddá hábmet teavsttaid struktuvrra ja oktavuoda.

Kultuvra, servodat ja girjjálašvuohta

Kultuvra, servodat ja girjjálašvuohta-váldooasis lea sáhka kulturáddejumis viides mearkkašumis. Dat váldá vuolggasaji eangalsgiel riikkain ja gokčá guovddáš fáttáid mat gusket servodateallimii, girjjálašvuhtii ja eará kulturovdanbuktimiidda. Váldooasis lea sáhka háhkat máhtu eangalsgiela birra máilmmigiellan mas leat olu geavahanguovllut.

Váldooassái gullá bargat fágateavsttaiguin, girjjálašvuođa teavsttaiguin ja kultuvrralaš ovdanbuktimiiguin iešguđet median ja ságaškuššat daid. Dát lea dehálaš máhtu, áddejumi ja árvvusatnima ovdánahttimii eará eallinvugiide ja kultuvrraide.

Diibmolohku

Tiibmalohku lea almmuhuvvon 60-minuhta ovttadahkan:

MÁNÁIDCEAHKKI

1.–4. jahkeceahkit: 138 tiimma

5.–7. jahkeceahkit: 228 tiimma

NUORAIIDCEAHKKI

8.–10. jahkeceahkit: 222 tiimma

STUDERENRÁHKKANAHTTI OAHPPOPROGRÁMMAT

Jo1: 140 tiimma

FIDNOFÁGALAŠ OAHPPOPROGRÁMMAT

Jo1: 84 tiimma

Jo2: 56 tiimma

Vuođđogálggat

Vuođđogálggat leat integrerejuvvon gelbbolašvuođamihttomeriide gos dat leat mielde ovdánahttimin fágagelbbolašvuođa ja leat maid oassin das. Eangalsgielfágas áddejuvvojit vuođđogálggat ná:

Njálmmálaš gálggat eangalsgielfágas leat máhttit guldalit, hállat ja ovttasdoaimat eangalsgiela geavahusa bokte. Dát mearkkaša árvoštallat ja heivehit ovdanbuktinvugiid ulbmila, vuostáiváldi ja dilálašvuođa hárrái. Dát mearkkaša dasto oahppat sosiála vieruid ja servvoštallanvugiid eangalsgiel riikkain ja riikkaidgaskasaš oktavuodain. Njálmmálaš gálggaid ovdánahttin eangalsgielas mearkkaša geavahit njálmmálaš giela ságastallamiin ja eará njálmmálaš gulahallamis dađistaga deaivileappot ja eanet nyansejuvvon vugiin. Dasto mearkkaša dát guldalit, áddet ja ságaškuššat iešguđet fáttáid ja čuolmmaid háhkan dihtii fágagealbbu. Dát mearkkaša maiddái áddet njálmmálaš eangalsgiela variánttaid iešguđet osiin máilmmis.

Máhttit čállit eangalsgiela lea máhttit ovdanbuktit ideaid ja oaiviliid áddehahtti lánkai ja ulbmillaččat eangalsgiela čállingiela geavahemiin. Dát mearkkaša plánet, hábmet ja giedahallat teavsttaid mat kommunisterejit, ja main lea buorre struktuvra ja oktavuoha. Dasa lassin lea čállin giellaoahpahallama reaidun. Čállingálggaid ovdánahttin eangalsgielas mearkkaša oahppat riektáčállima ja ovdánahttit ain nannosat eangalsgiel sátneriggodaga ja gielalaš struktuvrraid. Dasto mearkkaša dát ovdánahttit buotbeallásaš gealbbu čállit iešguđetlágan oppalaš, girjjálašvuoda ja fágalaš teavsttaid eangalsgillii, mat leat heivehuvvon ulbmilii ja vuostáiváldái, eahpeformálalaš ja formálalaš giela geavahemiin.

Máhttit lohkat eangalsgiela lea máhttit duddjot áddejumi iešguđetlágan teavsttaid vuodul. Dat mearkkaša lohkat eangalsgiel teavsttaid áddet, jurddašit ja háhkat áddejumi ja máhtu kultuvrraid ja fágasurgiid rastá. Dasto mearkkaša dát ráhkkanit lohkat eangalsgiel teavsttaid iešguđet ulbmiliidda ja iešguđet guhkkodagas ja kompleksitehtas, ja lohkat ja giedahallat daid. Lohkangálggaid ovdánahttin eangalsgielas lea geavahit lohkanstrategiijaid mat leat heivehuvvon dađistaga váttásmuvvi teavsttaid lohkama ulbmilii. Dasto mearkkaša dát lohkat eangalsgiel teavsttaid njuovžilit ja áddejumiin, ja suokkardit, ságaškuššat, oahppat iešguđetlágan dieđuid ja smiehttat daid birra.

Máhttit rehkenastit eangalsgielas lea máhttit relevánta matematihkalaš eangalsgiel doahpagiid iešguđet oktavuodain. Dát mearkkaša dovdat mihttoovttadagaid mat geavahuvvojit eangalsgiel riikkain, ja áddet ja gulahallat loguiguin, gráfalaš ovdanbuktimiiguin, tabeallaiguin ja statistihkaiguin eangalsgillii. Rehkenastingálggaid ovdánahttin eangalsgielas mearkkaša geavahit loguid ja rehkenastima ovddidettiin matematihkalaš eangalsgiel doahpagiid repertoára mii guoská árgabeaivái, ja oppalaš ja fágalaš fáttáid.

Digitála gálggat eangalsgielas lea máhttit geavahit iešguđetlágan digitála reaiduid, mediaid ja resurssaid nannet giellaoahpahallama, gulahallat eangalsgillii ja háhkat relevánta máhtu eangalsgielfágas. Digitála resurssaid geavaheapmi addá vejolašvuoda vásihit eangalsgiel teavsttaid autenttalaš oktavuodain, nappo lunddolaš, ii-heivehuvvon oktavuodain. Digitála gálggaid ovdánahttin mearkkaša viežžat ja giedahallat dieđuid hábmen dihtii iešguđetlágan teavsttaid. Digitála teavsttaid hápmegáibádusat mearkkašit ahte efeavttat, govat, tabeallat, bajilčállagat ja čuoggát leat biddjon oktii deattuhan ja gaskkustan dihtii dieđu. Dát mearkkaša dasto geavahit digitála gálduid čálalaš ja njálmmálaš teavsttain, ja ahte olbmossat leat kritihkalaš ja iešheanalaš guottut gáldogeavaheapmái. Digitála gálggat mearkkaša ovdánahttit máhtu dahkkivuogiatvuoda ja personsuodjalusa birra dárkkisdahtti gálđočujuhusaid bokte.

Gelbbolašvuodamihttomearit

Gelbbolašvuodamihttomearit 2. jahkeceahki maŋŋil

Giellaoahpahallan

Oahpahusa mihttomearri lea ahte oahppi galgá máhttit

- buktit ovdamearkkaid dilálašvuodain goas sáhtta leat ávkkálaš máhttit eangalsgiela
- gávdnat sániid ja dadjanvugiid mat leat oktasaččat eangalsgielas ja iežas eatnigielas
- geavahit digitála resurssaid giellavásiheapmái

Njálmmálaš gulahallan

Oahpahusa mihttomearri lea ahte oahppi galgá máhttit

- guldalit ja geavahit eangals giellajienaid praktihkalaš-estehtalaš ovdanbuktinvugiid bokte
- guldalit ja áddet álkes gohččumiid eangalsgillii
- guldalit ja áddet sániid ja dadjanvugiid eangalsgiel riimmain, hoahkamiin, lávlagiin, máidnasiin ja mitalusain
- áddet ja geavahit muhtun eangalsgiel sániid, dadjanvugiid ja cealkkaminstariid mat gusket lagašbirrasii ja iežas beroštumiide
- dearvvaht, jearrat ja vástidit álkes gažaldagaid ja geavahit muhtun buorremenolaš ovdanbuktimiid
- searvat álkes, hárjehallon dialogaide ja spontána ságastallamiidda mat gusket lagašbirrasii ja iežas vásáhusaide
- geavahit loguid ságastaladettiin lagašbirrasa ja iežas vásáhusaid birra

Čálalaš gulahallan

Oahpahusa mihttomearri lea ahte oahppi galgá máhttit

- dovdát muhtun eangalsgiel giellajienaid ja stávvalminstariid oktavuoda
- geahččalit lohkat ja čállit eangalsgiel sániid, dadjanvugiid ja álkes cealkagiid mat gusket lagašbirrasii ja iežas beroštumiide

Kultuvra, servodat ja girjjálašvuohta

Oahpahusa mihttomearri lea ahte oahppi galgá máhttit

- ságastallat mánáid árgabeaidilis eangalsgiel riikkain
- oassálastit eangalsgiel riikkaid mánáidkultuvrrain geavahettiin sániid, govaid, musihka ja lihkaideami
- mitalit mo iežas mielas leat eangalsgiel riimmat, hoahkamat, lávlagat, máidnasat ja mitalusat

Gelbbolašvuođamihttomearit 4. jahkeceahki maŋŋil

Giellaoahpahallan

Oahpahusa mihttomearri lea ahte oahppi galgá máhttit

- identifiseret dilálašvuođaid main sáhtta leat ávkkálaš dahje dárbbalaš máhttit eangalsgiela
- ságastallat iežas eangalsgieloahpahallama birra
- gávdnat seammalárganvuođaid eangalsgiel ja iežas eatnigiela sániid ja dadjanvugiid gaskkas
- geavahit digitála resurssaid ja eará veahkkeneavvuid suokkardit giela

Njálmmálaš gulahallan

Oahpahusa mihttomearri lea ahte oahppi galgá máhttit

- geavahit álkes guldalan- ja hállanstrategiijaid
- guldalit ja áddet sániid ja dadjanvugiid mearkkašumi das makkár oktavuodas dat geavahuvvojit
- áddet ja geavahit eangalsgiel sániid, dadjanvugiid ja cealkkaminstariid mat gusket iežas dárbbuide ja dovduide, árgabeaivái, astoáigái ja beroštumiide
- áddet riimmaid, hoahkamiid, lávlagiid, máidnasiid ja mitalusaid váldosisdoalu
- geavahit muhtun buorremenolašvuođa ovdanbuktimiid ja álkes frásaid oažžun dihtii veahki áddet ja áddehallat
- searvat árgabeaiságastallamiidda mat gusket lagašbirrasii ja iežas vásáhusaide
- lohkat eangalsgiel alfabehta ja stávet namaid ja ássanbáikenamaid

- áddet ja geavahit sániid ja dadjanvugiid mat gusket hattiide, hivvodagaide, hámiide ja sturrodagaide go gulahallá árgabeaieallima, astoáiggi ja beroštumiid birra

Čálalaš gulahallan

Oahpahusa mihttomearri lea ahte oahppi galgá máhttit

- geavahit álkes lohkan- ja čállinstrategiijaid
- áddet eangalsgiel giellajienaid ja bustávaid oktavuodaid ja máhttit bidjat jienaid sátnin
- áddet sániid ja dadjanvugiid mearkkašumi das makkár oktavuodas dat leat geavahuvvon
- lohkat, áddet ja čállit eangalsgiel sániid ja dadjanvugiid mat gusket iežas dárbbuide ja dovdduide, árgabeaieallimii, astoáigái ja beroštumiide
- áddet váldosisdoalu álkes teavsttain oahpes fáttáid birra
- čállit oanehis teavsttaid mat mitalit oaiviliid ja beroštumiid, ja mat čilgejit, mitalit ja jearahit
- geavahit muhtun dábálaš smávvasániid ja álkes stáven- ja cealkkaminstariid
- geavahit digitála reaidduid háhkat dieđuid ja geahččaladdat hábmet teavstta

Kultuvra, servodat ja girjjálašvuohta

Oahpahusa mihttomearri lea ahte oahppi galgá máhttit

- buktit muhtun ovdamearkkaid eangalsgiel riikkaide ja dovddus olbmuide geat doppe leat eret
- ságastallat beliid birra iešguđet eallinvugiin ja árbevieruin eangalsgiel riikkain ja Norggas
- searvat ovdanbuktit eangalsgiel riimmaid, hoahkamiid, lávlagiid, oanehis teáhterbihtáid ja mitalusaid
- mitalit iežas jurdagiid ja oaiviliid deaivvadettiin eangalsgiel girjjálašvuođain ja mánáidkultuvrrain
- ráhkadit iežas teavsttaid main viežžá inspirašuvnna eangalsgiel girjjálašvuođas ja mánáidkultuvrras

Gelbbolašvuođamihttomearit 7. jahkeceahki maŋŋil

Giellaoahpahallan

Oahpahusa mihttomearri lea ahte oahppi galgá máhttit

- identifiseret ja geavahit iešguđet dilálašvuođaid ja oahpahallanstrategiijaid nannet iežas eangalsgielgálggaid
- válddahit iežas eangalsgieloahpahallama
- identifiseret muhtun gielalaš seammaláganvuođaid ja erohusaid eangalsgielas ja iežas eatnigielas
- geavahit digitála resurssaid ja eará veahkkeneavvuid iežas giellaoahpahallamis

Njálmmálaš gulahallan

Oahpahusa mihttomearri lea ahte oahppi galgá máhttit

- geavahit guldalan- ja hállanstrategiijaid
- áddet ja geavahit oahpes fáttáide gullelaš sátneriggodaga
- áddet váldosisdoalu njálmmálaš teavsttain oahpes fáttáid birra
- geavahit buorremenolašvuođa ovdanbuktimiid ja dilálašvuhtii guoski dadjanvugiid
- ovdanbuktit iežas oažžun dihtii veahki áddet ja áddehallat iešguđet dilálašvuođain

- ovdanbuktit ja ákkastallat iežas oaivila oahpes fáttáin
- álggahit, doalahit ja heaittihit ságastallamiid mat gusket oahpes dilálašvuodaide
- geavahit jietnadeami, intonašuvnna, sátnesojaheami ja cealkkatiippaid vuodđominstariid gulahallamis
- mitalit álkes rehenastimiid, valuhta ja mihttoovttadagaid birra gulahaladettiin árgabeaidilis

Čálalaš gulahallan

Oahpahusa mihttomearri lea ahte oahppi galgá máhttit

- geavahit lohkan- ja čállinstrategiijaid
- áddet ja geavahit sátneriggodaga mii gullá oahpes fáttáide
- áddet váldosisdoalu ieš válljen teavsttain
- lohkat ja áddet iešguđetlágan teavsttaid iešguđet hivvodagas iešguđet gálduin
- čállit notáhtaid hábmen dihtii iešguđetlágan teavsttaid
- čállit oktalaš teavsttaid mat mitalit, ođđasis mitalit, válddahit vásáhusaid ja mitalit iežas oaiviliid
- geavahit riektáčállima, sátnesojaheami, cealkka- ja teakstahuksema vuodđominstariid teakstabuvttadeamis
- geavahit digitála reaiduid ja eará veahkkeneavvuid gávdnat relevánta dieđuid ja hábmet iešguđetlágan teavsttaid

Kultuvra, servodat ja girjjálašvuolta

Oahpahusa mihttomearri lea ahte oahppi galgá máhttit

- mitalit olbmuid, báikkiid ja dáhpáhusaid birra eangalsgiel riikkain
- ságastallat eallinvugiid ja servvoštallanvugiid birra iešguđet kultuvrrain eangalsgiel riikkain ja Norggas, earret eará sámi kultuvrra birra
- lohkat eangalsgiel mánáid- ja nuoraidgirjjálašvuolta ja hállat olbmuid ja sisdoalu birra
- ovdanbuktit iežas reakšuvnnaid eangalsgiel girjjálašvuolta teavsttaide, filmmaide, neahttakultuvrii, govaide ja musihkkii
- ovdanbuktit iežas hutkás láhkai vieččadettiin inspirašuvnna iešguđetlágan gálduin vižžon eangalsgiel girjjálašvuolčas
- gaskkustit oanehis teavsttaid ieš válljen fáttáid birra

Gelbbolašvuodamihttomearit 10. jahkeceahki manjil

Giellaoahpahallan

Oahpahusa mihttomearri lea ahte oahppi galgá máhttit

- geavahit iešguđet dilálašvuodaid, bargovugiid ja oahpahallanstrategiijaid ovdánahttit iežas eangalsgielgálggaid
- kommenteret iežas eangalsgieloahpahallama
- identifiseret guovddáš gielalaš seammaláganvuodaid ja erohusaid eangalsgiela ja iežas eatnigiela gaskkas, ja geavahit dán iežas giellaoahpahallamis
- válljet iešguđet digitála resurssaid ja eará veahkkeneavvuid, ja geavahit daid iešheanaláččat iežas giellaoahpahallamis

Njálmmálaš gulahallan

Oahpahusa mihttomearri lea ahte oahppi galgá máhttit

- válljet ja geavahit iešguđet guldalan- ja hállanstrategiijaid mat leat heivehuvvon ulbmilii

- áddet ja geavahit dábálaš sátneriggodaga mii guoská iešguđet fáttáide
- čájehit dáidduid earuhit positiivvalaš ja negatiivvalaš dadjanvugiid mat refererejit ovttaskasolbmuide ja olmmošjoavkkuide
- áddet váldosisdoalu ja detáljjaid iešguđetlágan njálmmálaš teavsttain iešguđet fáttáid birra
- guldalit ja áddet eangalsgiela variánttaid iešguđet autenttalaš oktavuodain
- ovdanbuktit iežas njuovžilii ja oktilaččat mii lea heivehuvvon ulbmilii ja dilálašvuhtii
- ovdanbuktit ja ákkastallat iežas oaivila iešguđet fáttáid birra
- álggahit, doalahit ja loahpahit ságastallamiid iešguđet fáttáid birra gažadettiin ja čuovvolettiin árvalusaiguin
- geavahit jietnadeami, intonašuvnna, sátnesojaheami ja iešguđet cealkkatiippaid guovddáš minstariid gulahallamis
- áddet ja geavahit iešguđetlágan vugiid ovdanbuktit loguid ja eará dáhtaid gulahallamis

Čálalaš gulahallan

Oahpahusa mihttomearri lea ahte oahppi galgá máhttit

- välljet ja geavahit iešguđet lohkan- ja čállinstrategiijaid mat leat heivehuvvon ulbmilii
- áddet ja geavahit dábálaš sátneriggodaga mii gullá iešguđet fáttáide
- čájehit dáidduid earuhit positiivvalaš ja negatiivvalaš dadjanvugiid mat refererejit ovttaskasolbmuide ja olmmošjoavkkuide
- áddet váldosisdoalu ja detáljjaid ieš välljen teavsttaid
- lohkat, áddet ja árvvoštallat iešguđetlágan teavsttaid mat leat iešguđet guhkkodagas, ja mángga fáttás
- geavahit iežas notáhtaid ja iešguđet gálduid čállima vuodđun
- čállit iešguđetlágan teavsttaid struktuvrrain ja oktilasat
- geavahit riektáčállima, sátnesojaheami, cealkka- ja teakstahuksema guovddáš minstariid teakstabuvttadeamis
- geavahit digitála reaidduid ja diehtogiedáhallama, teakstabuvttadeami ja gulahallama hápmegáibádusaid
- diehtit persovdnasuodjaleami ja dahkkivuoigatvuoda birra ja välljet geavahit sisdoalu iešguđet gálduin dárkkistahtti vuogi mielde

Kultuvra, servodat ja girjjálašvuolta

Oahpahusa mihttomearri lea ahte oahppi galgá máhttit

- ságaškuššat eallinvugiid ja ovtastallanvugiid Storra-Británias, USA:s, eará eangalsgiel riikkain ja Norggas
- selvehit Storra-Británia ja USA' historjjáid ja geografijaid váldoiešvuodaid
- ságaškuššat eangalsgiel riikkaid iešguđetlágan eangalsgiel girjjálašvuoda
- válddahit ja reflekteret álgoálbmogiid dili birra eangalsgiel riikkain
- hábmet, gaskkustit ja ságastallat iežas teavsttaid maidda inspirašuvdna lea vižžon eangalsgiel girjjálašvuodas, filmmas ja kultuvrralaš ovdanbuktinvugiin
- ságastallat iešguđet áigeguovdilis ja fágalaš fáttáid birra ja gaskkustit daid

Gelbbolašvuodamihttomearit Jo1:ža – studerenráhkkanahhti oahppoprográmmaid mañnil ja Jo2:ža – fidnofágalaš oahppoprográmmaid mañnil

Giellaoahpahallan

Oahpahusa mihttomearri lea ahte oahppi galgá máhttit

- árvvoštallat ja geavahit iešguđet dilálašvuodaid, bargovugiid ja oahpahallanstrategiijaid ovdánahttit iežas eangalsgielgálggaid
- árvvoštallat iežas ovdáneami eangalsgieloahpahallamis
- árvvoštallat iešguđet digitála resurssaid ja eará veahkkeneavvuid kritihkalaččat ja iešheanalachčat, ja geavahit daid iežas giellaoahpahallamis

Njálmmálaš gulahallan

Oahpahusa mihttomearri lea ahte oahppi galgá máhttit

- árvvoštallat ja geavahit heivvolaš guldalan- ja hállanstrategiijaid mat leat heivehuvvon ulbmiliidda ja dilálašvuhtii
- áddet ja geavahit nana dábálaš sátneriggodaga ja fágalaš sátneriggodaga mii gullá iežas oahppoprográmmii
- áddet iešguđetlágan njálmmálaš teavsttaid váldosisdoalu ja detáljjaid dábálaš fáttáin ja fágalaš fáttáid birra mat gusket iežas oahppoprográmmii
- guldalit ja áddet eangalsgiela sosiála ja geográfalaš variánttaid autenttalaš dilálašvuodain
- ovdanbuktit iežas nyanserejuvvon ja dárkilis láhkai njuovžilvuodain ja oktilasat ja nu ahte lea heivehuvvon ulbmilii ja dilálašvuhtii
- álggahit, doalahit ja loahpahit ságastallamiid ja digaštallamiid dábálaš fáttáid ja fágalaš fáttáid birra mat gusket iežas oahppoprográmmii
- geavahit jietnadeami, intonašuvnna, sátnesojaheami ja iešguđet cealkkatiippaid gulahallamis
- dulkot ja geavahit teknikkalaš ja matematihkalaš dieđuid gulahallamis

Čálalaš gulahallan

Oahpahusa mihttomearri lea ahte oahppi galgá máhttit

- árvvoštallat ja geavahit heivvolaš lohkan- ja čállinstrategiijaid mat leat heivehuvvon ulbmilii ja teakstašládji
- áddet ja geavahit nana dábálaš sátneriggodaga ja fágalaš sátneriggodaga mii gullá iežas oahppoprográmmii
- áddet váldosisdoalu ja detáljjaid iešguđet guhkkosaš teavsttain iešguđet fáttáid birra
- lohkat háhkan dihtii fágamáhtu iežas oahppoprográmmas
- geavahit iežas notáhtaid čállit teavsttaid mat gullet iežas oahppoprográmmii
- čállit iešguđetlágan teavsttaid struktuvrrain ja oktilisvuodain mii lea heivehuvvon ulbmilii ja dilálašvuhtii
- geavahit riektačállima, sátnesojaheami ja iešguđet cealkka- ja teakstahuksema minstariid teakstabuvttadeamis
- buvttadit iešguđetlágan teavsttaid mat leat heivehuvvon iešguđet digitála mediaid digitála hábmengáibádusaide
- árvvoštallat iešguđet gálduid ja geavahit gálduid sisdoalu iešheanaláš, kritihkalaš ja dárkkisdahtti láhkai

Kultuvra, servodat ja girjjálašvuolta

Oahpahusa mihttomearri lea ahte oahppi galgá máhttit

- ságaškuššat moanaid eangalsgiel riikkaid kultuvrra ja servodatdiliid
- ovdanbuktit ja digaštallat eangalsgiel gálduid áigeovuodilis ođđasiid
- ságaškuššat eangalsgiela ovdáneami máilmmigiellan
- ságaškuššat iešguđetlágan eangalsgiel girjjálašvuoda teavsttaid iešguđet osiin máilmmis
- ságaškuššat eangalsgiel filmmaid ja eará kulturovdanbuktimiid iešguđet mediain
- ságaškuššat teavsttaid maid álgoálbmogat leat čállán, ja teavsttaid álgoálbmogiid birra eangalsgiel riikkain
- čiekŋudit fágalaš fáddái iežas oahppoprográmmas ja ovdanbuktit dán

Árvvoštallan fágas

Loahppaárvvoštallama mearrádusat:

Oppalašárvosáni árvvoštallan

Jahkeceahkki	Ortnet
10. jahkeceahkki	Oahppit galget oažžut ovttá čálalaš ja ovttá njálmmálaš oppalašárvosáni.
Jo1 studerenráhkkanahhti oahppoprográmmat Jo2 fidnofágalaš oahppoprográmmat	Oahppit galget oažžut ovttá oppalašárvosáni.

Eksámen ohppiide

Jahkeceahkki	Ortnet
10. jahkeceahkki	Oahppit sáhttet vuorbáduvvot čálalaš eksámenii. Čálalaš eksámen ráhkaduvvo ja sensurerejuvvo guovddáš ásašusain. Oahppit sáhttet maiddá vuorbáduvvot njálmmálaš eksámenii. Njálmmálaš eksámen ráhkaduvvo ja sensurerejuvvo báikkálaččat.
Jo1 studerenráhkkanahhti oahppoprográmmat Jo2 fidnofágalaš oahppoprográmmat	Oahppit sáhttet vuorbáduvvot čálalaš eksámenii. Čálalaš eksámen ráhkaduvvo ja sensurerejuvvo guovddáš ásašusain. Oahppit sáhttet maiddá vuordáduvvot njálmmálaš eksámenii. Njálmmálaš eksámen ráhkaduvvo ja sensurerejuvvo báikkálaččat. Eksámen fátmasta olles fága (140 tiimma).

Eksámen privatistaide

Jahkeceahkki	Ortnet
10. jahkeceahkki	Geahča rávisolbmuid vuodđoskuvlaoahpahusa gustovaš ortnega.
Jo1 studerenráhkkanahhti oahppoprográmmat Jo2 fidnofágalaš oahppoprográmmat	Privatisttat galget váldit čálalaš ja njálmmálaš eksámena. Čálalaš eksámen ráhkaduvvo ja sensurerejuvvo guovddáš ásašusain. Njálmmálaš eksámen ráhkaduvvo ja sensurerejuvvo báikkálaččat. Eksámen fátmasta olles fága (140 tiimma).

Árvvoštallama oppalaš mearrádusat leat oahpahuslága lánkaásahusas.